

BS/74/2013

**POLACY O PIT-ach
I URZĘDACH SKARBOWYCH**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Z końcem kwietnia upłynął termin rozliczania się z fiskusem z podatku dochodowego od osób fizycznych za rok 2012. W maju¹, tak jak od kilkunastu lat, zapytaliśmy Polaków o ich doświadczenia związane ze składaniem zeznań podatkowych. W tym roku interesowały nas również opinie na temat funkcjonowania urzędów skarbowych.

OBOWIĄZEK PODATKOWY I OPINIE O URZĘDACH SKARBOWYCH

Prawie dwie trzecie badanych (64%) stanowią osoby zobowiązane do rozliczenia w urzędzie skarbowym podatku od dochodów osobistych. Za co szóstego respondenta (16%) zeznanie podatkowe składa zakład pracy lub Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Natomiast co siódmy (14%) deklaruje, że jest zwolniony od płacenia podatku, a co szesnasty (6%) nie musi wypełniać formularza PIT z innych powodów.

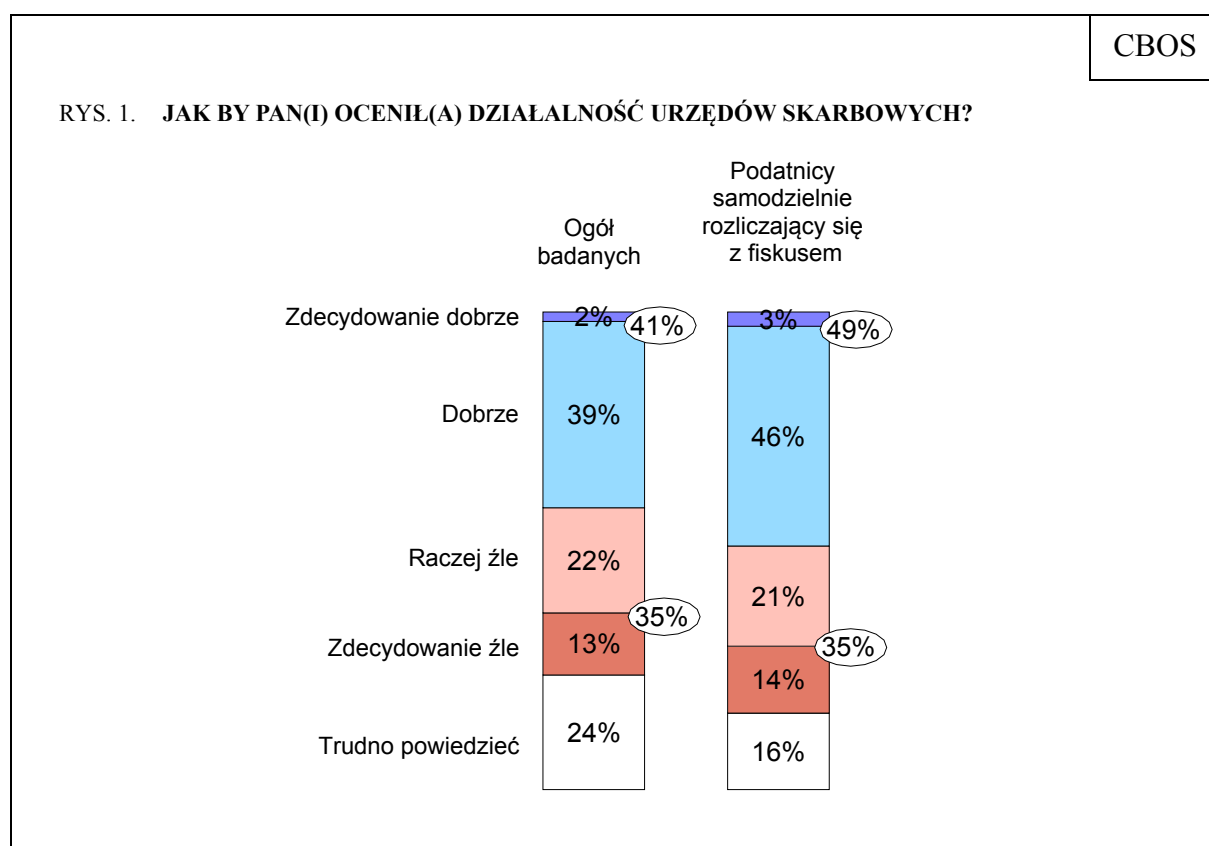
Tabela 1

Proszę powiedzieć, czy należy Pan(i) do osób, które powinny do 30 kwietnia samodzielnie złożyć zeznanie w urzędzie skarbowym w sprawie rozliczenia podatku od dochodów osobistych za ubiegły rok podatkowy?	Wskazania respondentów według terminów badań												
	V '00	V '01	V '02	V '03	V '05	V '06	V '07	V '08	V '09	V '10	V '11	V '12	V '13
	w procentach												
Tak	58	59	59	57	61	62	57	57	63	58	60	59	64
Nie, ponieważ zeznanie składa za mnie mój zakład pracy bądź ZUS	20	20	19	18	18	19	20	21	19	21	19	19	16
Nie, ponieważ nie muszę płacić podatku	18	17	18	16	14	12	12	14	12	14	15	14	14
Nie, z innych powodów	4	4	4	8	7	7	11	8	6	7	6	8	6

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (276) przeprowadzono w dniach 9–15 maja 2013 roku na liczącej 1101 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Opinie o działalności urzędów skarbowych są podzielone. Wprawdzie przeważają noty pozytywne (41%), ale co trzeci dorosły Polak (35%) źle ocenia pracę tych placówek. Jedna czwarta ankietowanych (24%) nie ma wyrobionego zdania na ten temat.

Podatnicy zobowiązani do samodzielnego rozliczenia się z fiskusem nieco lepiej niż ogół społeczeństwa postrzegają działalność urzędów skarbowych. Osoby, które mają kontakt z fiskusem przynajmniej ten jeden raz w roku, rzadziej wskazują odpowiedź „trudno powiedzieć” (16% wobec 24%) i częściej o działalności urzędów skarbowych wypowiadają się dobrze (49% wobec 41%).

SPOSOBY ROZLICZANIA SIĘ Z FISKUSEM

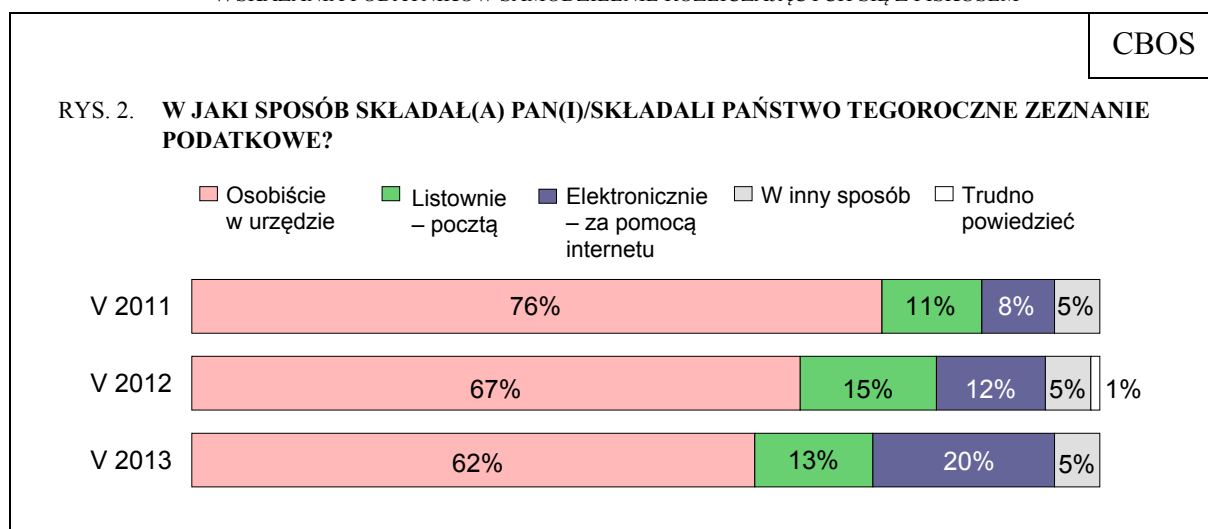
Wśród badanych samodzielnie rozliczających się z fiskusem ponad połowa (52%) skorzystała z możliwości rozliczenia się wspólnie z małżonkiem. Ponad dwie piąte (45%) deklaruje, że rozliczało się indywidualnie. Z możliwości rozliczenia się wspólnie z dzieckiem skorzystało jedynie trzech na stu podatników wypełniających zeznanie podatkowe (3%).

Tabela 2

W jaki sposób rozliczał(a) Pan(i) swoje dochody osobiste za ubiegły rok podatkowy? N=	Wskazania podatników samodzielnie rozliczających się z fiskusem (według terminów badań)										
	V '02	V '03	V '05	V '06	V '07	V '08	V '09	V '10	V '11	V '12	V '13
	619	724	639	617	540	631	674	578	712	601	707
	w procentach										
Wspólnie z małżonką/ małżonkiem	58	59	57	56	55	56	56	49	50	49	52
Indywidualnie, sam(a)	39	39	40	42	41	41	41	47	47	48	45
Wspólnie z dzieckiem	3	3	3	2	4	3	3	4	3	3	3

Od kilku lat monitorujemy również zachowania polskich podatników dotyczące dostarczania deklaracji podatkowych do urzędów skarbowych i obserwujemy znaczące zmiany w tym zakresie. Coraz chętniej korzystają oni ze stosunkowo nowej możliwości złożenia PIT-u – przez internet. Wprawdzie większość podatników rozliczających się samodzielnie nadal osobiście dostarcza swój PIT do urzędu skarbowego (62%; w największych polskich miastach – 52%, zob. tabelę aneksową), jednak liczba takich osób systematycznie spada (od ubiegłego roku spadek o 5 punktów). W 2013 roku już co piąty badany samodzielnie rozliczający się z fiskusem skorzystał z internetu, aby dostarczyć swoje zeznanie podatkowe (20%, wzrost o 8 punktów w stosunku do ubiegłego roku; w największych miastach – 29%). Mniej więcej co ósmy (13%) skorzystał z usług poczty, a co dwudziesty (5%) dostarczył swoją deklarację w inny sposób (w zdecydowanej większości przypadków za pośrednictwem osób trzecich).

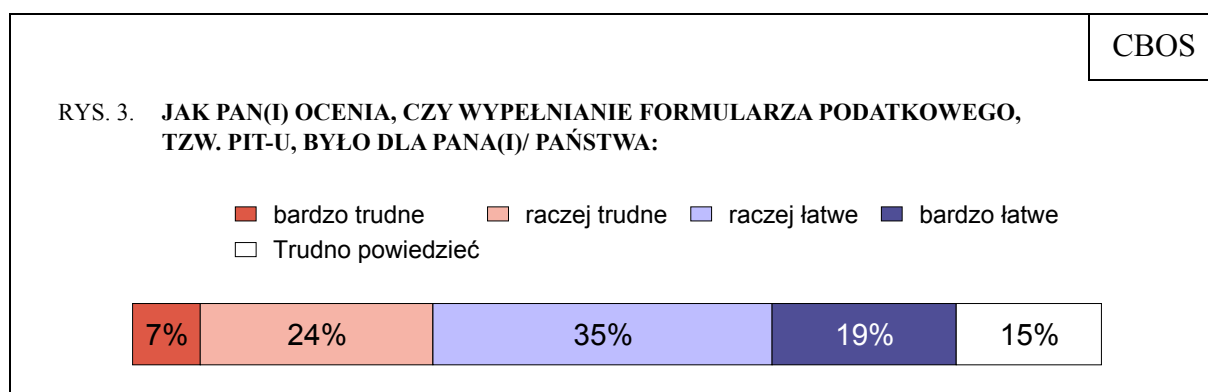
WSKAZANIA PODATNIKÓW SAMODZIELNIE ROZLICZAJĄCYCH SIĘ Z FISKUSEM

KŁOPOTY Z PIT-EM

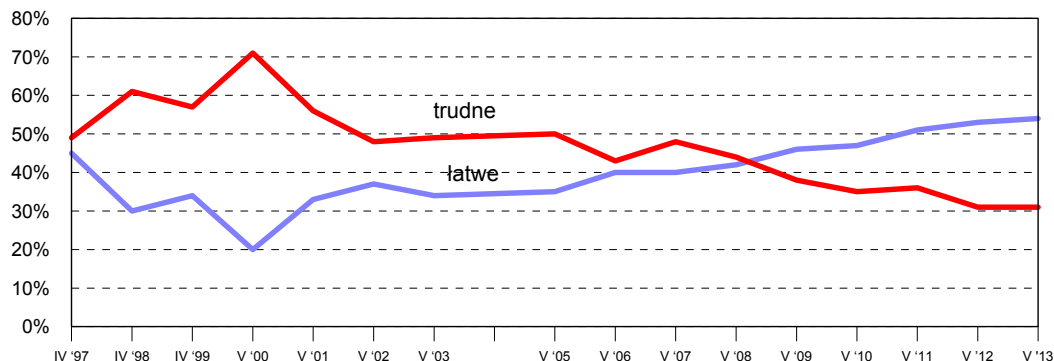
Dla większości osób zobowiązanych do złożenia zeznania podatkowego wypełnienie niezbędnej deklaracji nie stanowi większego problemu. Jedna piąta podatników samodzielnie rozliczających się z fiskusem (19%) uważa, że wypełnienie formularza PIT jest bardzo łatwe, a więcej niż jedna trzecia (35%) – że stosunkowo łatwe. Jedna czwarta (24%) ocenia, że wypełnienie formularza podatkowego jest dość trudne, a co czternasty (7%) – że bardzo trudne.

WSKAZANIA PODATNIKÓW SAMODZIELNIE ROZLICZAJĄCYCH SIĘ Z FISKUSEM (N=707)

W 2011 roku odnotowaliśmy przekroczenie swoistego „progu” w ocenie trudności związanych z wypełnianiem formularzy podatkowych. Od tej pory ponad połowa podatników samodzielnie rozliczających się z fiskusem twierdzi, że wypełnienie zeznania podatkowego jest łatwe (w latach 2011–2013 – 51%–54%). Jednocześnie już od dawna zmniejsza się odsetek podatników deklarujących problemy z tym związane. Można zatem stwierdzić, że Polacy coraz lepiej przyswajają sobie zasady rozliczeń, korzystając m.in. z różnego rodzaju form pomocy, które omawiamy dalej. Zapewne swój udział w tym miały także uproszczenia deklaracji podatkowych.

RYS. 4. JAK PAN(I) OCENIA, CZY WYPEŁNIANIE FORMULARZA PODATKOWEGO, TZW. PIT-U, BYŁO DLA PANA(I)/ PAŃSTWA:

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć”

Przygotowując swoją deklarację podatkową niemal połowa podatników zobowiązanych do złożenia formularza PIT (49%) korzystała z pomocy kogoś z rodziny lub znajomych, prawie dwie piąte (38%) posiłkowało się specjalistycznymi programami komputerowymi, a jedna czwarta (26%) zasięgała rady fachowego doradcy podatkowego. Co ciekawe, wyraźnie upowszechnia się korzystanie ze specjalistycznego oprogramowania – coraz częściej oferowanego w kwietniowych wydaniach gazet. Pozostałe formy pomocy były wykorzystywane niemal równie często jak w ostatnich latach.

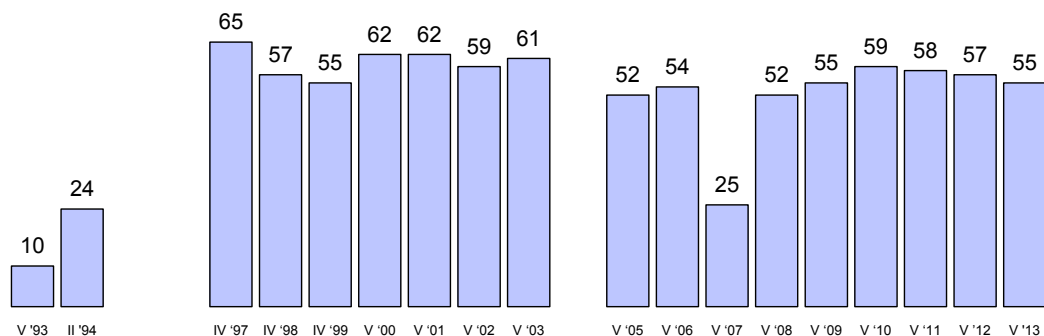
Tabela 3

Czy przygotowując swoje rozliczenia podatkowe korzystał(a) Pan(i)/ korzystali Państwo z pomocy:	Odpowiedzi twierdzące podatników samodzielnie rozliczających się z fiskusem (według terminów badań)				
	V '09 (N=676)	V '10 (N=578)	V '11 (N=712)	V '12 (N=601)	V '13 (N=707)
	w procentach				
– kogoś z rodziny lub znajomych	46	51	48	48	49
– programów komputerowych	22	31	31	34	38
– fachowych doradców	27	27	28	24	26

ULGI I ODLICZENIA

Różnego rodzaju ulgi i odliczenia są bardzo popularne wśród polskich podatników. Z deklaracji badanych wynika, że w tym roku ponad połowa osób rozliczających się samodzielnie (55%) skorzystała z takiej możliwości.

RYS. 5. **ODSETKI PODATNIKÓW SAMODZIELNIE ROZLICZAJĄCYCH SIĘ Z FISKUSEM, KTÓRZY SKORZYSTALI Z JAKICHŚ ULG LUB ODLICZEŃ OD DOCHODU LUB PODATKU**

Nie dziwi zatem fakt, że ponad połowa podatników (55%) spodziewa się zwrotu nadpłaconego podatku. Jedna trzecia (33%) twierdzi, że pobrane od nich zaliczki pokrywają się z należnym podatkiem, a co dwunasty (8%) miał do uiszczenia niedopłatę.

Tabela 4

Czy po rozliczeniu swoich dochodów osobistych z uwzględnieniem wszystkich ulg i odliczeń miał(a) Pan(i)/mieli Państwo:	Wskazania podatników według terminów badań*											
	V '01 (N=608)	V '02 (N=619)	V '03 (N=724)	V '05 (N=639)	V '06 (N=617)	V '07 (N=540)	V '08 (N=631)	V '09 (N=866)	V '10 (N=792)	V '11 (N=936)	V '12 (N=789)	V '13 (N=882)
	w procentach											
– nadpłatę	70	76	74	68	70	54	69	53	57	54	58	55
– podatek zerowy	21	16	16	21	21	28	19	36	35	36	32	33
– podatek do zapłacenia	6	6	7	9	6	12	9	8	7	8	8	8
Trudno powiedzieć i odmowa odpowiedzi	3	2	3	2	3	6	3	3	1	2	3	4

* W latach 2001–2008 pytanie zadawano jedynie osobom samodzielnie rozliczającym się z fiskusem. Od 2009 roku zadajemy je wszystkim osobom płacącym podatki

Rewolucja elektroniczna zmienia także zwyczaje związane z rozliczaniem się z fiskusem. Coraz więcej Polaków wypełniając swoje zeznanie podatkowe korzysta ze specjalistycznego oprogramowania, coraz więcej też korzysta z internetu, żeby bez kolejek i poświęcania czasu na dojazdy dostarczyć je do urzędów skarbowych. Tego rodzaju rozwiązania stają się coraz bardziej popularne, co powinno stanowić dodatkowy impuls dla rozwoju w Polsce e-administracji.

Opracowała
Katarzyna KOWALCZUK

Tabela 1

		W jaki sposób składał(a) Pan(i)/składali Państwo tegoroczne zeznanie podatkowe?				Liczba osób
		Osobiście w urzędzie	Elektronicznie – za pomocą internetu	Listownie – pocztą	W inny sposób	
		%	%	%	%	
Ogółem		62	20	13	5	703
Płeć	Mężczyźni	65	18	11	5	356
	Kobiety	59	22	15	5	348
Wiek	18-24 lata	58	26	11	5	45
	25-34	62	22	13	4	184
	35-44	61	21	15	3	151
	45-54	62	18	15	5	149
	55-64	64	16	13	7	125
	65 lat i więcej	66	15	5	13	50
Miejsce zamieszkania	Wieś	62	18	16	4	222
	Miasto do 20 tys.	55	21	16	9	105
	20-100 tys.	74	15	6	5	155
	101-500 tys.	62	20	12	6	130
	501 tys. i więcej mieszk.	52	29	17	2	91
Wykształcenie	Podstawowe	67	2	16	14	74
	Zasadnicze zawodowe	67	16	11	6	189
	Średnie	60	21	15	4	252
	Wyższe	59	28	11	2	189
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	57	30	11	2	106
	Średni personel, technicy	65	27	3	5	39
	Pracownicy adm.-biurowi	54	23	21	2	59
	Pracownicy usług	65	22	10	3	78
	Robotnicy wykwalifikowani	66	15	12	7	115
	Robotnicy niewykwalifik.	60	11	21	8	49
	Rolnicy	62	14	18	6	19
	Pracujący na własny rach.	53	13	20	14	35
Bierni zawodowo	Renciści	63	5	25	7	28
	Emeryci	67	17	11	5	79
	Uczniowie i studenci	56	29	8	6	14
	Bezrobotni	74	15	11		49
	Gospodynie domowe i inni	56	24	8	12	35
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	58	26	12	4	160
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	67	21	9	3	72
	sekt. pryw. poza rolnict.	61	20	15	4	243
	prywatnym gosp. rolnym	63	11	22	5	24
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	79	11	5	5	96
	501-750	62	23	15	1	76
	751-1000	59	15	21	5	84
	1001-1500	65	12	14	8	108
	Powyżej 1500 zł	55	30	10	5	166
Ocena własnych war. mater.	Złe	73	9	15	4	79
	Średnie	61	21	13	4	316
	Dobre	60	21	12	6	308
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	62	18	18	2	40
	Raz w tygodniu	67	18	11	4	324
	1-2 razy w miesiącu	56	20	16	9	107
	Kilka razy w roku	60	22	11	7	153
	W ogóle nie uczestniczy	57	23	18	2	79
Poglądy polityczne	Lewica	66	20	10	4	133
	Centrum	58	22	15	5	265
	Prawica	65	18	11	6	166
	Trudno powiedzieć	63	17	15	5	139